

ΗΠΑ-Ε.Ε. εις εμπορικήν σάρκα μίαν

Προ των πυλών η μεγαλύτερη συμφωνία όλων των εποχών που θα αλλάξει ριζικά τις καταναλωτικές συνήθειες εκατομμυρίων ανθρώπων στις δύο πλευρές του Ατλαντικού

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

Πριν από περίπου ένα χρόνο έγινε γνωστό ότι ΗΠΑ και Ευρώπη ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις για μια συμφωνία εμπορίου. Στην πραγματικότητα, το σχέδιο για μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης πάει πίσω στο 1995 όταν οι χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ συζητούσαν μυστικά ένα σχέδιο Πολυμερούς Συμφωνίας για τις Επενδύσεις. Όταν αυτό το σχέδιο διέρρευσε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, οι αντιδράσεις ήταν τόσο μεγάλες που οι διαπραγματεύσεις πάγωσαν. Το ίδιο σχέδιο επανέρχεται σήμερα εν μέσω κρίσης και με άλλο όνομα και θα αποτελέσει -αν προχωρήσει- τη μεγαλύτερη εμπορική συμφωνία όλων των εποχών ή, με λίγα λόγια, την πεμπτούσια της παγκοσμιοποίησης.

Η Διατλαντική Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) αφορά στο 50% των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών και εκατομμύρια θέσεις εργασίας στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Το θέμα είναι πολύ μεγάλο για να εξαντληθεί σε μία σελίδα καθώς θα αλλάξει ριζικά το εμπόριο, την παραγωγή και τις καταναλωτικές συνήθειες για εκατομμύρια ανθρώπους αλλά θα προχωρήσει ακόμη παραπέρα, επιβάλλοντας νέους κανόνες στο νομικό καθεστώς επιχειρήσεων και στη σχέση τους με το κράτος.

Κάποτε προσπαθήσαμε να περιγράψουμε την παγκοσμιοποίηση με δύο λόγια λέγοντας ότι είναι η «κυριαρχία της οικονομικής εξουσίας επί της πολιτικής εξουσίας». Με την TTIP λοιπόν αυτή η κυριαρχία θα γίνει ολοκληρωτική.

Η συμφωνία θα καθορίσει ένα

ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για τη ροή εμπορευμάτων και την παροχή υπηρεσιών μεταξύ των δύο πλευρών και θα καταργήσει τους εναπομείναντες δασμούς. Εναρμονιζόμενη με τη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, θα εισαγάγει ενιαίους κανόνες που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών και τα πνευματικά δικαιώματα, στη διανομή των οπτικοακουστικών προϊόντων και θα κάνει ευκολότερη την κίνηση κεφαλαίων και τις επενδύσεις.

Οφέλη

Με βάση τις εκτιμήσεις των Βρυξελλών, η μέση ευρωπαϊκή οικογένεια μπορεί να ενισχυθεί με έως 545 ευρώ όταν ολοκληρωθεί η συμφωνία και η Ουάσιγκτον προβλέπει τη δημιουργία 15 εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας. Η συμφωνία θα αυξήσει το ΑΕΠ της Ευρώπης κατά 120 δισ. ευρώ και των ΗΠΑ κατά 95 δισ. ευρώ.

Στα χαρτιά μπορεί να φαίνεται ενδιαφέρον και θετικό αλλά από τη στιγμή που έχουν αρχίσει οι σοβαρές διαπραγματεύσεις, βγαίνουν στην επιφάνεια τα προβλή-

ματα και η αρνητική πλευρά της συμφωνίας. Ή, για να το πούμε καλύτερα, τα σημεία εκείνα για τα οποία ο Ευρωπαίος ή ο Αμερικανός πολίτης θα πρέπει να ανησυχεί. Οι διαπραγματεύσεις έχουν κολλήσει στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα αυτοκίνητα, τα χημικά και μια σειρά άλλων προϊόντων. Για παράδειγμα, δεν έχει υπολογιστεί τι κόστος θα έχει για την ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία η συμφωνία.

Το μεγαλύτερο όμως «αγκάθι» στις συνομιλίες, και αυτό που απειλεί την πολιτική ανεξαρτησία των Ευρωπαίων και εν τέλει και την ίδια τη δημοκρατία, είναι η υποταγή της νομοθεσίας στις δύο άκρες του Ατλαντικού στους κανόνες του ελεύθερου εμπορίου, που παίρνουν τη μορφή κυρώσεων κατά μίας χώρας με την αξίωση αποζημιώσεων πολλών εκατομμυρίων.

Μια επιχείρηση θα έχει πλέον το δικαίωμα να σύρει μια χώρα στα δικαστήρια αν θεωρήσει ότι η νομοθεσία για το εμπόριο ή την προστασία του περιβάλλοντος ή των εργαζομένων πλήττει την κερ-

δοφορία της. Αν για παράδειγμα ένας περιβαλλοντικός νόμος ή μια αύξηση στον κατώτατο μισθό εμποδίζει μια επιχείρηση να καρποφορήσει μπορεί να σύρει μια χώρα στα δικαστήρια. Οπου έχει εφαρμοστεί αυτό, η πρακτική έχει δείξει ότι οι χώρες που σέρνονται στα δικαστήρια από εταιρίες υποτάσσονται στις απαιτήσεις των εταιριών αναζητώντας μια φόρμα συμβιβασμού.

Συνέπεια

Με λίγα λόγια, ασφάλεια τροφίμων, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, προσωπική ζωή, πνευματικά δικαιώματα, προστασία του περιβάλλοντος φυσικοί πόροι, μετανάστευση, Παιδεία κ.λπ. θα υποταχθούν στους κανόνες του ελεύθερου εμπορίου, με το ρόλο των εκλεγμένων αντιπροσώπων των λαών να περιορίζεται σε ρόλο διαπραγματευτή.

Η αλήθεια είναι ότι κάτι τέτοιο δεν ακούγεται και πολύ ελπιδοφόρο. Οι διαπραγματεύσεις πάντως προχωρούν με στόχο οι πρώτες υπογραφές να πέσουν την επόμενη χρονιά. ■

Μανουέλ Μπαρόζο, Μπαράκ Ομπάμα και Χέρμαν Βαν Ρομπέι δίνουν τα χέρια. Εάν ολοκληρωθεί η συμφωνία ΗΠΑ-Ε.Ε., το παγκόσμιο σκηνικό στο εμπόριο θα μπει σε μια νέα εποχή.

Η κατάργηση των προστατευτικών διατάξεων για τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης, η ελεύθερη διακίνηση των μεταλληγαμένων, αλλά και η πλήρης υποταγή των κρατών στις απαιτήσεις των εταιριών αποτελούν μεγάλα «αγκάθια» σε πιθανή εφαρμογή του σχεδίου

Φέτα από το... Κεντάκι, παρμεζάνα από το Τέξας και η παράμετρος ενέργεια

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ζητούν να καταργηθούν οι προστατευτικές διατάξεις για τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης. Θα είναι πολύ φυσικό δηλαδή στο μέλλον να τρώμε φέτα από το Κεντάκι ή παρμεζάνα από το Τέξας. Το αποτέλεσμα για τους Ευρωπαίους παραγωγούς Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης που στην πλειονότητά τους είναι μικρομεσαίοι θα είναι καταστροφικό.

Για τους Αμερικανούς θέμα καίριας σημασίας είναι να ανοίξει η αγορά της Ευρώπης για τα μεταλληγαμένα τρόφιμα.

Η Ε.Ε. μέχρι σήμερα αντιστέκεται παρά το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις έχει βάλει νερό στο κρασί της αδειοδοτώντας την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων τροφίμων ή επιδοτώντας την έρευνα στα μεταλληγαμένα με τις γνωστές -σε πολύ λί-

γους- οδηγίες για τα genomics. Οι ευρωπαϊκές εταιρίες μεταλληγαμένων, ωστόσο, το βλέπουν θετικά καθώς η ευρωπαϊκή αγορά θα ανοίξει και γι' αυτές.

Η κρίση στην Ουκρανία

Η κρίση στην Ουκρανία έχει δημιουργήσει άλλο ένα πεδίο έντονων συζητήσεων στο πλαίσιο της διατλαντικής συμφωνίας.

Οι Ευρωπαίοι διαπραγματευτές πιέζουν να περιληφθεί ένα ακόμη κεφάλαιο στη συμφωνία που θα αφορά στην ενέργεια.

Η Ρωσία μετά τη συμφωνία 400 δισεκατομμυρίων δολαρίων με την Κίνα αποκτά ένα ισχυρό διαπραγματευτικό χαρτί έναντι της Ευρώπης, η οποία θέλει να ανεξαρτηθεί όσο το δυνατό περισσότερο από το ρωσικό αέριο και πετρέλαιο. ■